

PROPOZIȚIA – UNITATEA DE BAZĂ A
SINTAXEI – ÎNTRE CELE DOUĂ EDIȚII ALE
GRAMATICII LIMBII ROMÂNE

LIZICA MIHUȚ; BIANCA MIUȚA

Cuvinte-cheie: *sintaxa, propoziția, comunicarea lingvistică, sincronie, studiu comparativ de gramatică*

Propoziția este cea mai mică unitate sintactică delimitată de prezența unui *nucleu predicțional*¹. Ea este unitatea fundamentală a sintaxei care poate apărea de sine stătătoare sau, altfel spus, care poate constitui singură o comunicare. Definită în diverse feluri (până în 1953 se numără peste 300 de definiții), mai apropiate sau mai depărtate între ele, propoziția se caracterizează prin *predicație (indice de predicație)* și se identifică practic după prezența unui singur predicat (de obicei exprimat printr-un *verb la mod personal – excepțional și printr-un mod nepersonal –*, dar, uneori, și numai printr-un *nume predicativ*) sau chiar numai după prezența unei intonații predicative (*în propoziții nominale reduse la subiect sau în propoziții verbale eliptice de predicat*), fiind constituită, de regulă, „dintr-o îmbinare de două sau mai multe cuvinte, însă poate fi realizată și printr-un singur cuvânt”².

Propoziția „este unitatea de bază a sintaxei”³, care poate manifesta cele mai variate forme, de la structura logică, clasică, oglindind legăturile raționale dintre părțile judecării (*subiect–predicat*), până la enunțuri fragmentate, discontinue, reflectând aspectele comunicării

¹Dumitru Irimia, *Gramatica limbii române*, Editura Polirom, Iași, 1997, p. 330.

²Mioara Avram, *Gramatica pentru toți*, Editura Humanitas, București, 1997, p. 38.

³*Gramatica limbii române*, Editura Academiei RPR, București, 1966, vol. I, p. 7.

afective, intenția de a dinamiza contextul. În unele propoziții predomină caracterul logic, descriptiv, în altele cel emoțional, afectiv sau volitiv (*dorință, poruncă* etc.). Poate lipsi verbul-predicat, dar există cuvântul care sugerează predicatia, adică raportarea la realitate.

O propoziție poate cuprinde și două judecăți, însă putem avea și două propoziții care exprimă o singură judecată. Aceste două categorii (*judecata și propoziția*) au în comun denumirile părților lor principale, *subiectul și predicatul*, deși conținutul acestora poate diferi mult. Subiectul și predicatul în logică pot include *attribute și componente* diferite (*subiectul logic poate fi alt cuvânt decât cel gramatical*)⁴.

Propozițiile analizabile sunt de două feluri: *simple și dezvoltate*.

a) *Propoziția simplă* este propoziția formată numai din părțile principale de propoziție (*subiectul și predicatul*) și, uneori, numai din unul dintre ele:

Niculae tăcea. (S + PV)

(Marin Preda, *Marele singuratic*, vol. II, p. 34)

Subiectul este un membru al propoziției, predicatul este al doilea. De aceea, *propoziția* care are subiect și predicat se numește și *bimembră*. Când subiectul lipsește, iar *propoziția simplă* apare numai cu predicatul, ea este *monomembră*:

Se înseră. (PV)

(Marin Preda, *Desfășurarea, în Întâlnirea din pământuri*, vol. I, p. 25)

Propoziția cu subiectul subînțeles și cea cu subiectul inclus în desinența verbului este considerată tot simplă, însă bimembră:

și am visat... (eu)

(Mircea Cărtărescu, *femeie, femeie, femeie*, Disc.1, p. 35)

Se numesc *bimembre și complete* propozițiile simple care au și subiectul, și predicatul exprimate, iar în cazul în care una dintre aceste două părți este neexprimată propozițiile pot fi bimembre sau monomembre incomplete. Tot propoziție simplă este și propoziția cu subiect multiplu, dar și cea în care predicatul este nominal.

⁴Gheorghe Bulgăr, *Limba română*, Editura Vox, București, 1995, p. 30.

b) Grupul de cuvinte care conține cel puțin un element în plus față de subiect și predicat se numește *propoziție dezvoltată*. În propoziția dezvoltată completă, pe lângă părți principale (*subiect și predicat*), apar și părți secundare (*atribute, complemente necircumstanțiale și circumstanțiale*), fie în prezența subiectului și predicatului, fie în absența unuia sau a amândurora⁵. Propozițiile simple se transformă în propoziții dezvoltate prin adăugarea de atribute și complemente pe lângă subiect și predicat.

În procesul comunicării, vorbitorii participă la diverse acte de vorbire care, conform *Gramaticii Academiei*, ediția 2005 pot fi: **reprezentative** (reprezintă realitatea în plan discursiv), **directive** (prin care se dau ordine, instrucțiuni), **întrebări, comisive / promise** (acte de vorbire prin care se fac promisiuni), **expresive** (acte de vorbire prin care sunt exprimate emoții, atitudini), **declarative** (acte de vorbire prin care se fac declarații).

c) Clasificarea propozițiilor în limba română până la apariția *Gramaticii Academiei*, ediția 2005, se realiza în funcție de mai multe deziderate care aveau în vedere aspectul, sensul, scopul și intonația propozițiilor și care au fost păstrate și în continuare, însă cu unele modificări.

Reprezentând o comunicare, toate propozițiile au un sens și se realizează întotdeauna cu un anumit scop. „Toate propozițiile, însă, indiferent de felul lor pot avea aspect pozitiv (atunci când se afirmă ceva) sau negativ (când comunicarea conține o negație)”⁶.

În funcție de aspect, modalitate, scop și intonație, propozițiile se clasifică în:

I. Propoziții enunțiative

- Neafective (neexclamative):

a) Propoziția enunțiativă propriu-zisă (exprimă o constatare, acțiune sau o stare reală):

când ai nevoie de dragoste nu ți se dă dragoste.

când trebuie să iubești nu ești iubit.

⁵Ion Coteanu, *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Albatros, București, 1982, p. 279.

⁶Vasile Șerban, *Sintaxa limbii române. Curs practic*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970, p. 82.

când ești singur nu poți să scapi de singurătate.

când ești nefericit nu are sens să o spui.

(Mircea Cărtărescu, *Când ai nevoie de dragoste*, Disc.1, p. 7)

b) Propoziția enunțiativă optativă (exprimă dorința de a se realiza sau nu conținutul ei):

Eu să fiu ca voi aș sparge lada într-o noapte și aș lua toate mahmudele!

(Marin Preda, *Moromeții*, vol. I, p. 50)

c) Propoziția enunțiativă potențială (exprimă o acțiune a cărei realizare este posibilă, dar nu sigură):

Așa luneca hrinca aceea ușor pe gât, parcă era unsă cu unt.

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie, povești, povestiri*, p. 31)

d) Propoziția enunțiativă dubitativă (exprimă o îndoială, o nehotărâre, o bănuială, o nesiguranță):

– ***O fi trebuind, mormăi Birică-tatăl sorbind încet din strachina cu verdețuri din mijlocul mesei.***

(Marin Preda, *Moromeții*, vol. I, p. 232)

e) Propoziția enunțiativă imperativă (exprimă o poruncă, un îndemn, un sfat, o rugămintă adresată interlocutorului):

Moșnege, zice ea rușinată, dă-mi și mie niște galbini.

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie, povești, povestiri*, p. 32)

• Afective (exclamative):

a) Propoziția enunțiativă propriu-zisă exclamativă (acțiunii sau stării reale pe care o exprimă enunțiativa propriu-zisă i se adaugă starea afectivă a vorbitorului ca: *admirație, plăcere, surprindere, indignare, regret, disperare* etc.):

– ***Bine m-ai învățat, om bun!***

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie, povești, povestiri*, p. 118)

b) Propoziția enunțiativă optativă exclamativă (în care la dorința de realizare a acțiunii se adaugă starea afectivă a vorbitorului):

– ***Bun întâlnișul, om bun!***

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie, povești, povestiri*, p. 100)

c) Propoziția enunțiativă potențială exclamativă (când exprimarea posibilității este însoțită de starea afectivă a vorbitorului):

Mama se prefăcu că a înțeles.

– **Ar fi bine așa!**

(Marin Preda, *Moromeții*, vol. I, p. 199)

d) Propoziția enunțiativă dubitativă exclamativă (în care, odată cu exprimarea îndoielii, a nesiguranței etc., se exprimă și starea afectivă a vorbitorului):

Numai de nu le-o fi vândut pe toate!

e) Propoziția enunțiativă imperativă exclamativă (prin care porunca, sfatul, îndemnul etc. sunt exprimate cu participarea afectivă a vorbitorului):

Haideți cu mic cu mare să întindem hora!

II. Propoziții interogative:

• Directe (întrebarea pe care o formulează este legată, de obicei, de un răspuns, pentru că scopul celui care o folosește este de a afla ceva):

cine este frumoasa mea?

cine mai poți fi tu, frumoasa mea, draga mea?

cine ești tu, iubito, dragoste, drago?

(Mircea Cărtărescu, *femeie, femeie, femeie*, Disc.1, p. 34)

a) neafective:

Atunci Polina i-o luă înainte:

– **Unde te duci?**

(Marin Preda, *Moromeții*, vol. I, p. 333)

– propriu-zise: *Ce cauți prin aceste locuri, bunicuțo?*

– optative: *Ai pleca și tu la mare?*

– potențiale: *Ce să facem cu dosarele, domnule director?*

– dubitative: *N-o fi vreun tâlhar care să-l atace?*

– retorice: *Și iar ne certa mama, dar nouă parcă ne păsa?*

b) afective

– propriu-zise: *Cum, tată, deja am ajuns la destinație?*

– optative: *Cum? Ai pleca singur pe Masivul Ceahlău?*

– potențiale: *După atâția ani ați mai recunoaște locurile natale?*

- dubitative: *Să fie adevărat ce se spune despre fapta lui?*
- retorice: *De ce mă deranjezi? Nu știi că dorm la ora asta?*

• Indirecte (prin care vorbitorul reproduce o întrebare; apar numai ca propoziții subordonate care depind de un termen regent cu sens de informare) și numai ca neafective:

Țugurlan îl întrebă apoi ce mai fac copiii, mai vorbiră câțva timp.

(Marin Preda, *Moromeții*, vol. I, p. 259)

Din punct de vedere al structurii, propozițiile se pot clasifica astfel⁷:

- Propoziție simplă verbală: *Elevii și studenții învață enorm.*
- Propoziție simplă nominală cu subiect neexprimat: *Acum, treaba lui. (Aceasta e treaba lui.)*
- Propoziție dezvoltată: *Ninge zilnic.*
- Propoziție monomembră analizabilă: *Ninge.*
- Propoziție monomembră neanalizabilă: *Iubite!*
- Propoziție bimembră: *Studenta învață.*
- Propoziție plurimembră:
 - de gradul I: *Studentul cel isteț se ridică.*
 - de gradul II: *Studenții străluciți învață enorm zi și noapte.*
- Propoziție verbală:
 - personală: *Studenții tăcură.*
 - impersonală: *Se învață.*
- Propoziție nominală:
 - calificativă: *Înțeleaptă bunica.*
 - existențială: *În sala de curs, liniște.*

Scopul comunicativ al vorbitorului este subliniat, alături de intonație, și prin structuri sintactice specializate (*propoziții și fraze*), pe care GALR⁸ le clasifică în:

⁷Vasile Șerban, *op. cit.*, p. 90.

⁸*Gramatica limbii române. Enunțul*, Editura Academiei Române, București, 2005, p.25-44.

- Structuri enunțiative (asertive): *Studentii sunt atenți la un curs nou*

- Structuri interogative: *Sunt atenți studenții?*

- Structuri imperative: *Studenți, fiți atenți!*

- Structuri exclamative: *Ce studenți atenți!*

Prototipic, *aserțiunile* se corelează cu sintaxa *asertivă/enunțiativă*; *întrebările*, cu sintaxa interogativă; *directivele*, cu cea imperativă; *expresivele*, cu cea exclamativă; *promisivele/comisivele și declarativele* nu au mărci formale specifice⁹.

a) Structuri enunțiative (Enunțuri asertive)

Enunțurile asertive reprezintă enunțurile fundamentale ale oricărei limbi naturale, prin care locutorul comunică alocutorului o informație referitoare la producerea unui eveniment *anterior* (s-a produs), *simultan* (este în curs de a se produce) sau *posterior* (se va produce), care poate fi calificat ca adevărat sau fals. Au un caracter structurat, fie în propoziții, fie în fraze, și au drept scop să informeze interlocutorul în legătură cu un anumit eveniment, chiar dacă informația transmisă nu este nouă:

Predă-mi lucrarea!

Cursurile nu încep azi.

Din punct de vedere pragmatico-discursiv, enunțurile asertive pot exprima o opțiune, o mărturisire, o constatare sau o descriere a unui fapt, un avertisment, o predicție, dirijate dinspre locutor spre alocutor.

b) Structuri interogative

Enunțurile interogative¹⁰ sunt structuri sintactice (propoziții sau fraze) care prezintă o intonație specifică, o sintaxă interogativă, fiind specializate pentru a formula întrebări.

Prototipic structurile interogative se corelează cu acte de vorbire de tip întrebare, funcționând în cadrul unor perechi *întrebare – răspuns*:

– *Sunt atenți studenții?*

– *Da, sunt.*

⁹*Ibidem*, p. 25.

¹⁰*Ibidem*, p. 31.

În unele situații vorbitorii pot recurge la structuri interogative cu scopul de a solicita o informație, pentru a face o aserțiune sau pot formula acte de vorbire prin intermediul unor structuri cu sintaxă noninterogativă (enunțuri asertive, imperative, exclamative):

– *Cine a mai pomenit așa ceva? (Nimeni n-a mai pomenit așa ceva.)*

– *Vreau să știu cine ți-a spus asta. (Cine ți-a spus asta?).*

Din punct de vedere structural, enunțurile interogative pot fi¹¹:

Tipul enunțului	Organizarea sintactică	Tipologia intonației	Tipul de răspuns solicitat	Trecerea din vorbire directă în vorbire indirectă
Interogative totale <i>Vrei să audiezi acest curs?</i>	Topică inversă: predicatul stă înaintea subiectului	Intonație ascendentă	Răspuns de tipul <i>da</i> sau <i>nu</i>	Subordonarea față de regent prin conjuncția <i>dacă</i>
Interogative parțiale <i>Cine crezi că vine la examen?</i>	Topică inversă: predicatul stă înaintea subiectului; prezența unui pronume sau adverb interogativ	Intonație descendentă	Răspunsul alocutorului trebuie să conțină o parte din întrebare	Subordonarea față de regent prin pronume sau adverbe interogative
Interogative alternative <i>Vrei notă mare sau mică?</i>	Coordonare adversativă între două părți de propoziție sau două propoziții	Intonație ascendent-descendentă	În răspunsul său alocutorul trebuie să facă o selecție între două sau mai multe elemente existente în întrebare	Subordonarea față de regent prin conjuncția <i>dacă</i>

¹¹*Ibidem*, p. 32.

c) Structuri imperative

Enunțurile imperative¹² au caracter structurat (sau nestructurat) și exprimă un ordin, o comandă, un îndemn, o interdicție, locutorul având intenția de a-l determina pe alocutor să acționeze într-un anume fel:

– structurate: *Vino aici!*

– nestructurate: *Hai!*

Forma prototipică de manifestare a enunțurilor imperative în cadrul actului directiv este influențată de factori de natură diversă, cum sunt modul de realizare a actului de vorbire (act directiv), statutul lor gramatical (sintactic), modul verbelor predicative din enunțuri, precum și persoana verbelor predicative. În raport cu numărul de unități din care sunt formate, enunțurile imperative sunt *simple (propoziții)* sau *complexe (frazе)*:

Spune tot!

Spune ce gândești!

Forma negativă a enunțurilor imperative se realizează ca o interdicție a locutorului în raport cu alocutorul sau alocutorii săi:

Nu vorbiți neîntrebați!

Actele directive se realizează *direct* sau *indirect*. Enunțurile imperative directe pot fi enunțuri simple sau complexe, concretizându-se fără intervenția altor acte lingvistice:

Vino!

Să mergem acolo!

Imperativele indirecte sunt formulate în cadrul unor acte asertive— reprezentative sau al unor întrebări:

E bine să vii cu mine.

Vrei să pleci de aici?

d) Structuri exclamative

Enunțurile exclamative¹³ exprimă o stare afectivă a locutorului în legătură cu un eveniment care l-a emoționat, l-a surprins, l-a nemulțumit și transmite o informație referitoare la acesta. Enunțurile exclamative se structurează în funcție de mai mulți factori: *intonație*,

¹² *Ibidem*, p. 28.

¹³ *Ibidem*, p. 29.

organizarea sintactică marcată prin prezența adjectivelor sau adverbelor asociate frecvent cu interjecții și cu modificări de topică:

Ce mult studiază!

Prototipic, enunțurile exclamative reprezintă expresia lingvistică a performării unor acte expresive prin care locutorul își exprimă reacția față de evenimentele din realitate la care se referă acestea. Atunci când sunt independente, enunțurile exclamative sunt rezultatele unor elipse prin care se reduc enunțuri mai dezvoltate.

În structura enunțurilor exclamative sunt des utilizate interjecțiile, precum și anumite adjective sau adverbe care exprimă cantitatea sau intensitatea:

Of! Ce greu a fost la examen!

Cât de corect a fost profesorul!

Atât de ușor a rezolvat totul!

Modificările de topică față de enunțurile asertive apar datorită procesului de tematizare, dar și în cazul enunțurilor care subliniază imprecizia:

Student ajunge el! față de El ajunge student.

Arză-l-ar focul!

În planul comunicării lingvistice, cel puțin două unități lexice se asociază la nivel sintagmatic prin împletirea sensurilor lexice cu cele gramaticale. Chiar dacă, adeseori, sintagma este considerată, greșit, unitate sintactică minimală, ea reprezintă de fapt condiția realizării enunțului, a propoziției și frazei, capabilă de a construi un nivel sintactic prin dezvoltarea unei relații sintactice.

Bibliografie

I. Dicționare și cărți de referință în domeniu

- * * * *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Academiei Române, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, București, 2009.
- * * * *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, Institutul de Lingvistică “Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București, 2005.
- * * * *Gramatica limbii române*. Ediția a II-a revăzută și adăugită, vol. I *Morfologia*, Editura Academiei, București, 1966.

- * * * *Gramatica limbii române*. Ediția a II-a revăzută și adăugită, vol. II *Sintaxa*, Editura Academiei, București, 1966.
- * * * *Gramatica limbii române*, I – *Cuvântul*, Editura Academiei Române, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București, 2005.
- * * * *Gramatica limbii române*, II – *Enunțul*, Editura Academiei Române, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București, 2005.

II. Cărți de specialitate

- Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Humanitas, București, 1997.
- Avram, Mioara, Sala, Marius, *Faceți cunoștință cu limba română*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2001.
- Beldescu, G., *Punctuația în limba română*, 100+1 GRAMAR, București, 1997.
- Borchin, Mirela-Ioana, *Lingvistica în știința secolului al XX-lea*, Editura Excelsior Art, Timișoara, 2002.
- Botiș, Valeria; Alexandrescu-Vulișici, Maria; Comănescu, Ioan, *Sintaxa propoziției*, Editura Facla, Timișoara, 1977.
- Chomsky, Noam, *Syntactic Structures*, The Hague, Mouton, 1957.
- Constantinescu-Dobridor, Gh., *Sintaxa limbii române*, Editura Științifică, București, 1994.
- Coteanu, Ion, *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Albatros, București, 1982.
- Crașoveanu, D., *Sintaxa propoziției și a frazei*, Tipografia Universității, Timișoara, 1974.
- Dimitriu, C., *Compediu de Gramatică românească modernă, clasică*, Editura Junimea, Iași, 2004.
- Drincu, Sergiu, *Ghid ortografic, ortoepic și morfologic*. Ediția a II-a integral revizuită și completată, Editura Amphora, Timișoara, 2006.
- Drincu, Sergiu, *Punctuația de bază în limba română*, Editura Amphora, Timișoara, 2008.
- Funeriu, I., *Principii și norme de tehnoredactare computerizată*, Editura Amarcord, Timișoara, 1998.
- Funeriu, I., *Reflecții filologice*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2008.
- Gencărau, Ștefan, *Sintaxa limbii române*, Editura Promedia Plus, Cluj-Napoca, 1997.
- Gencărau, Ștefan, *Sintaxa limbii române. Fraza. Exerciții. De la analiză la grilă*, Editura Polirom, Iași, 2000.
- Guillermou, Alain, *Essai sur la syntaxe des propositions subordonnées dans le roumain littéraire contemporain*, Paris, 1962.
- Guțu-Romalo, Valeria, *Sintaxa limbii române. Probleme și interpretări*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973.
- Irimia, Dumitru, *Gramatica limbii române*, Editura Polirom, Iași, 1997.

- Mihuț, Lizica, *Gramatica limbii române*, Editura Multimedia, Arad, 1996.
- Mihuț, Lizica, *Corectitudine în vorbire și în scriere*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1999.
- Mihuț, Lizica, Bianca Miuța, *Limba Română. Sinteze și exerciții*, Editura Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2007.
- Mihuț, Lizica, Mihăilescu, Dumitru, *Limba română. Repere teoretice. Exerciții*, Editura Palimpsest, București, 2008.
- Moț Mircea; Chiriță, Cornelia; Pestrea, Suciuc, Steluța, *Gramatica de la A la Z*, Editura Paralela 45, București, 2004.
- Nagy, Rodica, *Sintaxa limbii române actuale. Unități, raporturi și funcții*, Iași, 2005.
- Nicolescu, Aurel, *Probleme de sintaxă a propoziției*, Editura Științifică, București, 1970.
- Pană-Dindelegan, Gabriela, *Teorie și analiză gramaticală*. Ediția a-II-a, București, 1994.
- Pană-Dindelegan, Gabriela, *Elemente de gramatică. Dificultăți, controverse, noi interpretări*, Editura Humanitas educațional, București, 2003.
- Popescu, Diana Florentina, *Ghid practic de limba română*, Editura Civitas, București, 2006.
- Popescu, Ștefania, *Gramatica practică a limbii române*, Editura Tedit FZH, București, 2001.
- Pușcariu, Sextil, *Limba română. Volumul I. Privire generală*, Biblioteca Enciclopedică, București, 1940.
- Rosetti, Alexandru, Byck, Jacques, *Gramatica limbii române*, Editura Universul, București, 1943; Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Universul, București, 1945; versiunea în limba franceză *Grammaire de la langue roumaine*, București, 1944.
- Saussure, Ferdinand de, *Curs de lingvistică generală*, Editura Polirom, Iași, 1998.
- Șerban, Vasile, *Sintaxa limbii române – Curs practic*. Ediția a II-a, revizuită și completată, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970.
- Șerban, Vasile, *Teoria și topica propoziției în româna contemporană*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974.
- Tomescu, Domnița, *Circumstanțialul de loc; Structuri sintactice deviate. Construcții incidente; Anacolutul; Elipsa; Imbricarea*, în Gramatica Academiei, II. *Enunțul*, Editura Academiei Române, București, 2005.
- Tomescu, Domnița, *Limba română. Gramatică*, Editura ALL Educațional.

THE SENTENCE – BASIC UNIT OF SYNTAX – BETWEEN THE TWO
EDITIONS OF THE ROMANIAN LANGUAGE GRAMMAR

Abstract

*Keywords: syntax, sentence, linguistic communication, synchrony,
comparative grammar study*

The sentence presents the most various forms, starting with the logical classic structure, reflecting the logical connections between the parts of the reason (subject – predicate), till partial, unfinished sentences, reflecting aspects of the emotional communication, the intention to create a more dynamic context. Some of the sentences can be marked by the logical order while other sentences are marked by the emotional, the volitional feature (*wish, command*). The verb–predicate can be missed, but there is the *word* that suggests the predicative aspect, in fact the relation to the reality.